

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องการวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในกลุ่มสหกรณ์การเกษตรในเขตสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ 7 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยนำแนวคิดเรื่องทักษะทางวิชาชีพจากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ (International Education Standards for Professional Accountants: IES 3 Professional Skills) มาใช้ในการจัดทำแบบสอบถามเพื่อวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์การเกษตร

ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักบัญชีในกลุ่มสหกรณ์การเกษตรที่ตั้งอยู่ในเขตสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ 7 ไม่ทราบจำนวนจากจำนวนสหกรณ์การเกษตรทั้งหมด ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2553 จำนวน 430 แห่ง ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 แสดงจำนวนสหกรณ์การเกษตรในเขตสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ 7 จำแนกตามประเภทย่อยสหกรณ์

ประเภทย่อย สหกรณ์	จังหวัด						รวม ทั้งหมด
	เชียงราย	เชียงใหม่	พะเยา	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน	
ชุมนุมสหกรณ์การ เกษตรระดับชาติ		1					1
ชุมนุมสหกรณ์ระดับ จังหวัด	1	2	1	1	1	1	7
สหกรณ์กองทุน สวนยาง	9						9
สหกรณ์การเกษตร ทั่วไป	76	140	38	19	24	34	331

ตารางที่ 3-1 (ต่อ) แสดงจำนวนสหกรณ์การเกษตรในเขตสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ 7 จำแนกตามประเภทย่อยสหกรณ์

ประเภทย่อย สหกรณ์	จังหวัด						รวม ทั้งหมด
	เชียงราย	เชียงใหม่	พะเยา	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน	
สหกรณ์การเกษตร ปฏิรูปที่ดิน	7	4	2	1	1	1	16
สหกรณ์การเกษตร เพื่อการตลาดลูกค้า รทส.	1	1	1	1	1	1	6
สหกรณ์โคนม	3	8			1	3	15
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ	8	7	2		5	4	26
สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์	2	3	1		1	2	9
สหกรณ์สตรี	2		1				3
สหกรณ์สุรา	1	4		1		1	7
รวมทั้งหมด	110	170	46	23	34	47	430

การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักบัญชีในกลุ่มสหกรณ์การเกษตรประเภทสหกรณ์การเกษตรทั่วไปที่ตั้งอยู่ในเขตสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ 7 ที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีการบัญชีในการปฏิบัติงานสหกรณ์ละ 1 ราย จาก 118 สหกรณ์ รวมจำนวน 118 ราย เนื่องจากทักษะทางด้านการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการปฏิบัติงานเป็นทักษะหนึ่งที่นักบัญชีต้องมีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 3 ดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 แสดงจำนวนสหกรณ์การเกษตรประเภทการเกษตรทั่วไปในเขตสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ 7 ที่ใช้เทคโนโลยีการบัญชี (อริศรา หรัทิ, 2553)

จังหวัด	จำนวน (แห่ง)
เชียงราย	29
เชียงใหม่	39
พะเยา	15
แม่ฮ่องสอน	7
ลำปาง	16
ลำพูน	12
รวม	118

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่งงานที่ทำ ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีให้สหกรณ์ และการเข้ารับการอบรมภายหลังจบการศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตร โดยมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ระยะเวลาที่สหกรณ์เปิดดำเนิน การจนถึงปัจจุบัน ทุนดำเนินงานของสหกรณ์เมื่อสิ้นปีบัญชีสุดท้าย จำนวนเจ้าหน้าที่บัญชีประจำที่สหกรณ์ จัดจ้าง ลักษณะโปรแกรมบัญชีที่สหกรณ์ใช้ การส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี และวิธีการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี

ส่วนที่ 3 การวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยครอบคลุมทักษะทางวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 (IES 3 Professional Skills) 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแนวทางการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลรายชื่อสหกรณ์การเกษตรประเภทการเกษตรทั่วไปที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในเขตสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ 7 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และทำการคัดเลือกนักบัญชีในแต่ละสหกรณ์ รวมจำนวน 118 ราย
2. จัดส่งแบบสอบถามไปยังนักบัญชีในสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาคัดแยกฉบับที่ไม่มีการตอบในส่วนที่ 3 เรื่องการวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชีออก และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม แบ่งได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 3 การวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีการกำหนดระดับมาตราส่วนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550) ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความสามารถ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

การคำนวณช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์แปลผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

นอกจากนั้นได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธีการแจกแจงแบบที (T-test) ซึ่งทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample Test) และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffé)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแนวทางการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา